

Cyngor ac adnoddau am reoli arian fel myfyriwr

Helpwr
 Arian

Llywodraeth EM

Gwneud eich dewisiadau arian a'ch pensiynau yn gliriach

Beth bynnag eich amgylchiadau, mae HelpwrArian yma i'ch helpu chi. Mae'n wasanaeth sydd ar gael ar-lein a dros y ffôn, lle cewch gyngor arian a phensiynau clir, sy'n hawdd i'w defnyddio ac a gefnogir gan y llywodraeth. Gallwn hefyd eich cyfeirio at wasanaethau proffesiynol eraill os oes angen mwy o gymorth arnoch.

Ar gael i bawb ac am ddim, mae HelpwrArian yn eich helpu i dalu eich dyledion, lleihau gwariant a gwneud y mwyaf o'ch incwm. Er mwyn cefnogi anwyliaid, cynlluniwch ymlaen llaw ar gyfer pryniannau mawr a gofynnwch am unrhyw hawliau a all fod yn berthnasol i chi. Am wybodaeth am gronni cynilion a phensiynau, a gwybod eich opsiynau, ewch i HelpwrArian: **moneyhelper.org.uk/cy**

Cyngor diduedd am ddim

ar y we | ar y ffôn

Darparwyd gan

**Gwasanaeth
Arian a
Phensiynau**

1. Gosod cyllideb wythnosol

Nid yw cael benthyciad neu grant myfyriwr – neu arian gan deulu neu swydd – yn golygu eich bod yn gyfoethog ar unwaith. Rhaid i'r incwm hwn bara bob mis neu dymor, felly gosodwch gyllideb wythnosol i reoli'ch arian.

Edrychwch ar dudalen HelpwrArian am gyngor **am reoli arian fel myfyriwr** a defnyddiwch un o'r **cyfrifiannellau cyllidebu ar Save the Student** neu Cynllunydd Cyllideb **HelpwrArian**.

2. Sicrhau'r incwm mwyaf posibl a rheoli gwariant

Fel myfyriwr, efallai mai dyma'r tro cyntaf i chi fod yn gyfrifol am reoli'ch arian eich hun. Bydd angen i chi gyllidebu ar gyfer rhent, bwyd, biliau, trafndiaeth a chymdeithasu. Os byddwch yn gallu rheoli eich gwariant nawr, bydd yn eich helpu i osgoi problemau ariannol yn nes ymlaen.

Mae costau byw yn codi, a bydd angen i'ch arian ar gyfer y tymor bara'n hirach. Efallai na fydd yr hyn a warioch chi ar fwyd a biliau yn y gorffennol yn debyg iawn i gostau eleni.

Byddwch yn ddoeth wrth gyllidebu a pheidwch â bod ofn gofyn am help gan rywun yn eich lle coleg/prifysgol os ydych yn cael trafferth talu am hanfodion.

Cadwch lygad allan am ostyngiadau myfyrwyr wrth siopa neu gofrestru ar gyfer tanysgrifiadau. Byddwch yn gallu defnyddio'ch e-bost myfyriwr neu gerdyn adnabod ar gyfer rhai gostyngiadau, ond gallwch hefyd gofrestru ar gyfer mwy o gostyngiadau **TOTUM, Unidays a Student Beans.**

Byddwch yn ofalus, er y gall gostyngiadau eich helpu i arbed arian yn y tymor byr, mae'n hawdd cael eich temptio i orwario. Nid yw'n "10% i ffwrdd" os nad oedd angen yr eitem arnoch yn y lle cyntaf, mae'n debycach i "90% o gostau".

Edrychwch ar dudalen HelpwrArian am wybodaeth am **sut i arbed arian ar filiau.**

Dylech fod yn ofalus a deall y risgiau o geisio gwneud arian drwy fuddsoddi. Mae myfyrwyr wedi colli symiau mawr o arian trwy ddefnyddio eu benthyciad i wneud buddsoddiadau risg uchel mewn arian cyfred cripto neu ar apiâu sy'n gwerthu stociau unigol. Edrychwch ar dudalen HelpwrArian am wybodaeth am **ddeall risgiau wrth fuddsoddi.**

3. Deall cytundebau ar gyfer rhentu neu dalu biliau

Mae'n bwysig deall y rhwymedigaethau y gallech chi – neu'ch rhieni/ gwarcheidwaid – eu hwynebu am fethu â thalu unrhyw arian sy'n ddyledus wrth arwyddo cytundeb cyfreithiol rywomol yn eich enw chi. Mae hyn yn berthnasol hyd yn oed os ydych yn rhannu biliau gyda chyd-letywyr.

Os byddwch yn methu â thalu Debyd Uniongyrchol (mwy nag unwaith) i rywun mae arnoch arian iddynt, gallai hyn gael ei ystyried yn dor-cytundeb, a allai effeithio ar eich sgôr credyd.

Edrychwch ar dudalen HelpwrArian am wybodaeth am **gyfrifoldebau cyfreithiol ac ariannol wrth rentu.**

4. Gwirio sgoriau credyd

Ni fydd derbyn benthyciad myfyriwr yn effeithio ar eich sgôr credyd, ond gall mathau eraill o fenthycia a thalu biliau, fel trefniadau prynu nawr talu nes ymlaen neu gytundebau ffôn, gael effaith arno.

Mae'n bwysig eich bod yn gwneud ad-daliadau ar amser er mwyn osgoi gwneud eich sgôr credyd yn waeth. Os byddwch yn cael trafferth wrth wneud ad-daliad, dylech bob amser gysylltu â'r cwmnïau y mae arnoch arian iddynt yn syth. Gallwch wirio a monitro eich adroddiad credyd ar-lein am ddim.

Edrychwch ar dudalen HelpwrArian am wybodaeth am **sgoriau credyd.**

5. Rheoli cyfrif myfyriwr

Cyfrif banc neu gymdeithas adeiladu myfyriwr yw'r brif ffordd i chi reoli eich arian o ddydd i ddydd.

Gall nwyddau am ddim sy'n dod gyda chyfrif newydd fod yn demtasiwn, ond dylech ystyried ffactorau eraill, megis a oes ap hawdd ei ddefnyddio ar gael a beth yw'r gorddrafft di-dâl sydd ar gael. Mae'n hefyd yn bwysig edrych ar y ffioedd a allai fod yn berthnasol os byddwch yn defnyddio gorddrafft heb gael caniatâd.

Edrychwch ar dudalen HelpwrArian am gyngor am **gyfrifon myfyrwyr**.

6. Defnyddio gorddrafft di-log

Mae gweithio allan cyllideb i dalu eich treuliau am y tymor llawn yn gam cyntaf pwysig; fodd bynnag, mae gorddrafft awdurdodedig di-log yn parhau i fod yn hanfodol i lawer o fyfyrwyr. Gall helpu i leihau'r angen i dderbyn mathau drutach o gredyd. Os ewch dros eich gorddrafft di-log neu os ewch i orddrafft anawdurdodedig, codir ffioedd a llog ychwanegol arnoch.

Serch hynny, cofiwch nid arian am ddim yw hwn, a bydd rhaid i chi ei dalu'n ôl ar ôl graddio.

Edrychwch ar dudalen HelpwrArian am gyngor am **orddrafftiau a rheoli dyledion ar ôl graddio**.

7. Cronni cynilion

Gall cyllidebu wythnosol ei gwneud hi'n haws nodi lle gallwch arbed arian a chroni cynilion ar gyfer argyfyngau, waeth pa mor fawr neu fach, a thrwy hynny leihau'r angen i ddefnyddio credyd.

Os byddwch yn agor cyfrif ar wahân ar gyfer eich cynilion, bydd llai o demtasiwn i'w wario na phe bai'r arian yn aros yn eich prif gyfrif myfyriwr.

Os ydych newydd droi 18 oed, a ydych yn ymwybodol bod eich cronfa Ymddiriedolaeth Plant yn barod i chi ei ddefnyddio?

Edrychwch ar dudalen HelpwrArian am wybodaeth am **gronfeydd ymddiriedolaeth plant** neu am **gyfrifon cynilwr mynediad ar unwaith**.

8. Diogelu pethau gwerthfawr ac eiddo

Sicrhewch fod eich ffôn symudol, gliniadur, beic, ac eiddo arall wedi'u diogelu'n ddigonol rhag ofn y bydd colled, lladrad neu ddifrod.

Gall rhai eitemau gael eu hyswrio oddi cartref, gan yswiriant cynnwys cartref eich rhieni neu warcheidwaid.

Os ydych yn byw ar y campws, gofynnwch a yw yswiriant cynnwys wedi'i gynnwys yn eich costau llety.

Edrychwch ar dudalen Helpwr Arian am wybodaeth am **yswiriant cynnwys** ac, os ydych yn bwriadu gyrru, **yswiriant car**.

9. Bod yn effro i sgamiau

Meddwl na fyddech byth yn cael eich twyllo?

Mae'n debyg nad yw hynny'n wir. Yn ôl Sky News, mae pobl o dan 25 oed chwe gwaith yn fwy tebygol o gael eu twyllo gan droseddwyr sy'n defnyddio llwyfannau cyfryngau cymdeithasol na phobl dros 50 oed.

Sicrhewch eich bod yn aros yn effro i sgamiau: gallech gael eich targedu trwy negeseuon testun neu WhatsApp, ebyst neu drwy'r cyfryngau cymdeithasol. Gallai'r sgamiau hyn fod yn hysbysebu cynlluniau i ddod yn gyfoethog yn gyflym, grantiau llywodraeth am ddim (tebygol i fod yn dwyll budd-dal) neu ofyn i chi fod yn ful arian trwy drosglwyddo arian yn anghyfreithlon rhwng cyfrifon.

Dylech roi gwybod i **Action Fraud** am unrhyw sgamiau sydd wedi cael eu targedu tuag atoch chi ar unwaith. Peidiwch â datgelu unrhyw wybodaeth bersonol nac anfon na derbyn arian gan sgamwyr.

Gall defnyddio eich cyfrif banc ar gyfer gweithgaredd anghyfreithlon olygu y bydd eich cyfrif yn cael ei gau, sy'n golygu y bydd derbyn arian ar gyfer eich benthygiad myfyriwr neu swydd yn anoddach.

Edrychwch ar dudalen HelpwrArian am gyngor **am wybodaeth am sgamiau**.

10. Cael trafferth gyda dyled

Os ydych yn cael trafferth gyda dyled neu'n poeni am arian, cysylltwch ar unwaith i gael help am ddim.

Mae gan bob prifysgol a choleg wasanaethau cymorth i fyfyrwyr, ac mae gan lawer ohonynt gynghorwyr arian myfyrwyr ymroddedig, a all eich helpu i weithio allan sut i ddelio â dyledion a chael mynediad at gronfeydd caledi.

Am faterion dyled mwy difrifol, edrychwch ar adran **cyngor dyledion HelpwrArian** i ddod o hyd i weithiwr proffesiynol a phrofiadol a all eich helpu am ddim.

Ewch i safle HelpwrArian drwy sganio'r cod QR hwn

HelpwrArian

Mae HelpwrArian yn sefydliad annibynnol wedi'i sefydlu gan y Llywodraeth i helpu pobl i wneud y gorau o'u harian drwy roi cyngor diduedd ar bensiynau ac arian i bawb ledled y DU – ar-lein a dros y ffôn.

Am gyngor diduedd ac am ddim ar unrhyw ymholiadau arian neu bensiynau, gallwch gysylltu â ni drwy ffonio:

Cyngor arian

0800 138 3944

Llun – Gwe 8yb–6yh

+44 20 3733 3495

os ydych y tu allan i'r DU

Cyngor pensiynau

0800 011 3797

Llun – Gwe 9yb i 5yh

+44 20 7932 5780

os ydych y tu allan i'r DU

Neu ewch i moneyhelper.org.uk/cy

Gwe-sgwrs:

moneyhelper.org.uk/moneychat

moneyhelper.org.uk/pensionschat

WhatsApp:

+44 7701 342744

(cyngor arian)

Ymunwch â'n **cymunedau ar-lein** am gymorth: moneyhelper.org.uk/cy/blog/everyday-money/come-and-join-our-online-communities

Cyngor ac adnoddau am reoli arian fel myfyriwr yw un o'r canllawiau sydd ar gael gan HelpwrArian. Mae'r Cyhoeddiad hwn ar gael yn y Saesneg. I weld y cyhoeddiad hwn a'n canllawiau eraill, ac i ofyn am gopïau, ewch i **moneyhelper.org.uk/canllawiau-print-am-ddim**

HelpwrArian*

Cyngor arian **0800 138 7777**

Llun - Gwe 8yb-6yh

Cyngor pensiynau **0800 011 3797**

Llun - Gwe 9yb i 5yh

Typetalk **1800 10800 915 4622**

Llun - Gwe 8yb i 6yh

WhatsApp **+44 7701 342744**

Gwefan **moneyhelper.org.uk/cy**

Helpwr
↪Arian
Cynilion

Os hoffech dderbyn y canllaw hwn mewn Braille, print bras neu fformat sain, cysylltwch â ni ar y rhifau ffôn uchod. Gwybodaeth yn gywir ar adeg argraffu (Ebrill 2023). Adolygir y canllawiau hyn unwaith y flwyddyn.

*Mae galwadau am ddim. Er mwyn ein helpu i gynnal a gwella ein gwasanaeth, efallai y byddwn yn recordio neu'n monitro galwadau.